

HET ERASMUSHUIS

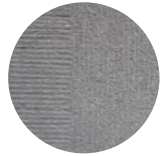
<https://www.erfgoedklassen.brussels/lesmateriaal/anderlecht-a-la-carte/>

1 OP DE BINNENKOER

1) Uit welke materialen is het Erasmushuis gebouwd?

baksteen

blauwe steen

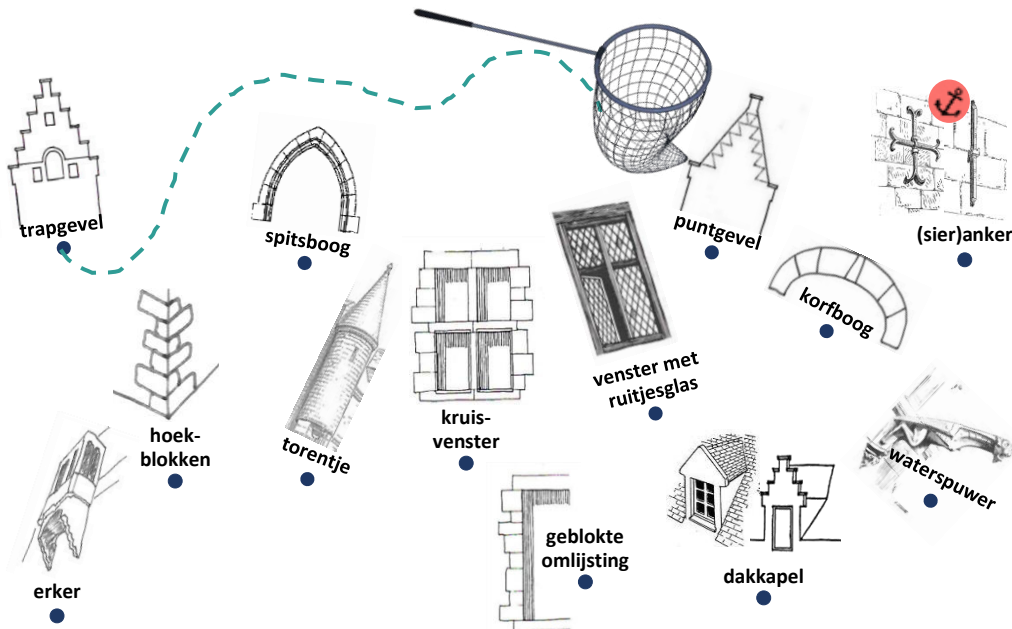

witte steen

beton

2) Vang met het schepnet de elementen die je op de gevel terugvindt. Eentje krijg je cadeau.

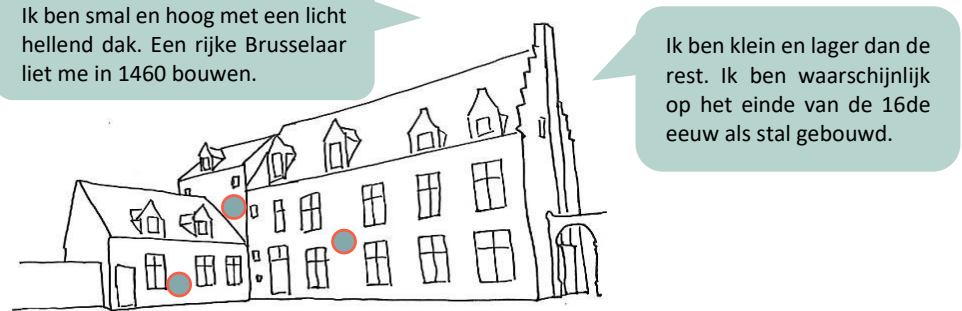

3) Enkele datums!

- Zoek de bouwdatum op de rechtervleugel (= rechtse deel) van het gebouw.

Tip: hij zit verborgen in de ankers ! 1313 1515 1616

- Dit gebouw werd in drie stappen opgericht. Verbind elk deel van het gebouw met de juiste tekstballon.

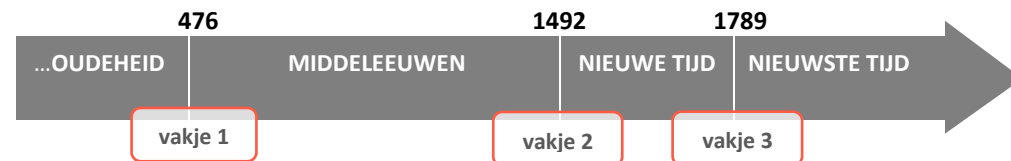

Ik ben het langste deel en mijn dak heeft een steilere helling. Kanunnik Pieter Wijchmans, een vriend van Erasmus, liet me erbij bouwen. Mijn bouwdatum siert de gevel.

4) Erasmus was een groot denker uit de renaissance. De renaissance is een belangrijke periode in de geschiedenis. Observeer onderstaande tijdlijn.

- In welk vakje hoort de renaissance thuis?

Tip: kijk naar de datum in de vorm van . vakje 1 2 3

2 IN DE EERSTE ZAAL VAN HET MUSEUM

Zoek dit grote schilderij en bekijk het goed.

- Zoek Erasmus en omcirkel hem op de foto hiernaast. **Tip:** kijk op de koperen plaat onder het schilderij.

- Erasmus wordt op oudere leeftijd voorgesteld. Waaraan kan je dat zien?
.....
.....

- Wat is er onder de witte bolletjes op de foto verborgen?
.....

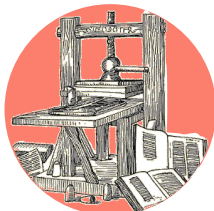
- Wat doen de mensen rondom Erasmus?

ze praten   ze luisteren   ze eten

- In de achterkamer op het schilderij zien we een machine die toen nog vrij nieuw was. Welke machine herken je?

een kraan

een drukpers

een windmolen

3 IN DE WERKKAMER

Deze ruimte is helemaal opgedragen aan Erasmus.

- Waaraan zie je dat?
.....

- Erasmus bracht hier enkele maanden door in 1521. Wat deed hij in deze kamer?

hij drukte   hij schreef   hij kookte

- Waarmee schreef hij? Zoek de antwoorden rondom jou.

een vulpen

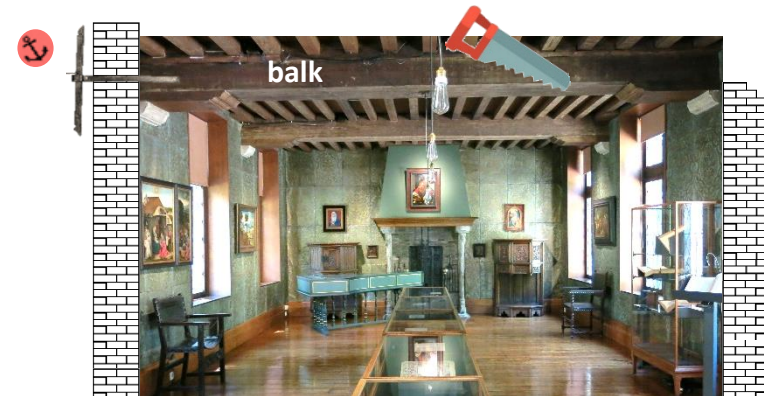
een veer

een calamus (schrijfpen)

4 IN DE RENAISSANCEZAAL

... En plots zitten we in de 16de eeuw... Hoe hield men in die tijd de muren en plafonds bij elkaar?

- We hebben de zaal in twee gezaagd. Zie de buitenmuren? Teken rechts de ontbrekende bakstenen er terug bij.
- Je ziet een anker aan één kant van de balk. Maar ankers zijn altijd met twee. Teken het ontbrekende anker op zijn juiste plaats.

1) Het is niet de eerste keer dat je een open haard ziet in het huis.

- Waarvoor dienden open haarden in die tijd?

- om te verwarmen
- om te koken
- om boeken te verbranden

- Wat zou er aan dit getand hangijzer kunnen hangen?

Teken een voorwerp in de cirkel dat aan de haak kan hangen.

2) Zoek het boek dat 'facsimile' heet op een staander aan een raam aan de kant van het binnenplein.

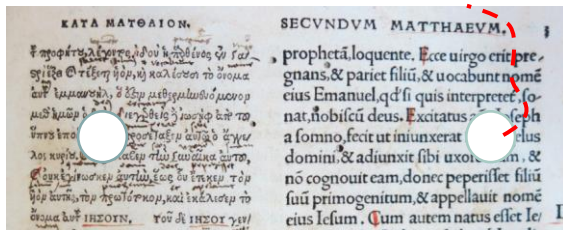
- Je mag het boek aanraken en de pagina's zelfs omslaan. Waarom denk je?

- omdat het een boek is uit de 16de eeuw en dus niet fragiel.
- omdat het een kopij is van een boek uit de 16de eeuw en dus niet fragiel.

- Open het boek en blader tot je een pagina in twee kolommen tegenkomt. Zie je hetzelfde alfabet aan beide kanten? JA - NEE

- Kruis de twee talen aan die je herkent en verbind ze met het detail van het facsimile hieronder.

☐ Grieks	☐ Arabisch	☐ Latijn	☐ Hebreeuws
Ηγλώσσα	اللغة	lingua	השפה

5 IN DE FRESCOZAAL

Zoek de vitrinekast met de gecensureerde boeken.

- Wat is er met deze boeken gebeurd?

- Er zijn pagina's uitgescheurd.
- Verschillende zinnen zijn onleesbaar doorstreept.
- Er zijn verschillende woorden verbeterd.

6 DE INGANG VAN DE TUIN

Observeer de twee bogen aan de ingang van de tuin. Voor wie of wat waren ze een doorgang? Verbind de personages met hun eigen ingang op de foto.

Observeer de vorm van de panelen en lees wat erop geschreven staat om de vragen te beantwoorden.

- Kijk in het laagste paneel. Wat zie je? .....
- De poten van de panelen zijn bijzonder. Waarop lijken ze? .....
- De Erasmustuin bestaat eigenlijk uit twee tuinen. Hoe heten ze?
  - De tuin der lusten
  - De filosofische tuin
  - De tuin der ziekten
  - De religieuze tuin

DE ERASMUSTUIN

1 DE TUIN DER ZIEKTES

Landschapsarchitect René Pechère inspireerde zich voor deze tuin op een schilderij uit de 15de eeuw van Dirk Bouts, 'De gerechtigheid van keizer Otto'.

- Zoek op het detail van het schilderij de tuin waarop Pechère zich inspireerde. Omcirkel hem.
- Welke vorm hebben de 15 perceeltjes waaruit de tuin der ziektes bestaat?

.....

...

- Wat heeft men in de perkjes geplant? Het antwoord vind je op de kleine mannetjes.
  - groenten
  - geneeskrachtige planten
- Waarom hebben sommige mannetjes bobbeltjes op hun lichaam?
  - Ze werden gefusilleerd.
  - Op die plaats zijn ze ziek.

braken (overgeven)

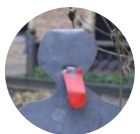
longziekte

buikloop (diarree)

koorts

hoofdpijn

leverziekte

- Zoek onderstaande details in de perkjes en verbind ze met de juiste ziekte.

- Noteer bij de ziektes hun natuurlijke remedie:
  - Migraine/hoofdpijn: .....
  - Misselijkheid en braken: .....

2 DE KIJKKAMER VAN PEREJAUME

Ga de kamer binnen en kijk naar de muren.

- Waarvan zijn ze gemaakt?
  - van spiegels
  - van brillenglazen
  - van horloge-wijzerplaten
- Richt je blik op een bepaalde plaats en kijk door een glas. Kijk nu naar dezelfde plaats door een ander glas. Zie je hetzelfde? JA - NEE
- Hoe ziet de buitenwereld eruit door deze muren?
  - helder en scherp
  - vervormd, gefragmenteerd en wazig
  - roos en mooi
- Wat is er niet vervormd in deze ruimte? de hemel de aarde niets
- Kijk boven je en schrijf alles op dat je ziet.

.....
- Deze kamer is bedoeld om je aan het denken te zetten. Wat probeert ze te vertellen?
  - dat iedereen een andere kijk kan hebben op de dingen
  - dat wij soms een vervormde manier van kijken hebben
  - dat we, ondanks onze verschillen, dingen met elkaar delen die ons dichter bij elkaar brengen

Wist je dat de bril al uitgevonden was in de tijd van Erasmus? Al vanaf de middeleeuwen gebruikt men vergrootglazen om te lezen.

3 EEN GESPREK TUSSEN EEN HAAG EN EEN BOOM

Heb je al ooit een gesprek tussen een haag en een boom geweten? Kom dan dichterbij en zet je oren wijd open!

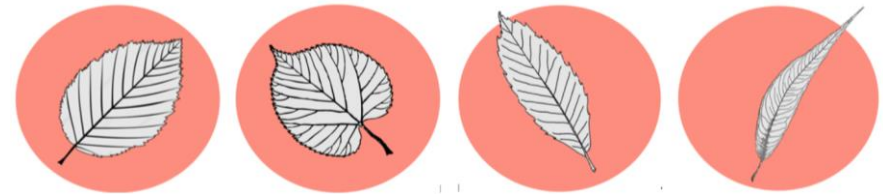
- Hoe werd de haag geplant?
  - recht, dat maakt haar serieuzer
  - gebogen, dat maakt de plaats intiemer
- Volgens de kunstenaar maken de haag en de boom een praatje. Wie voert het hoogste woord?
  - De boom, want die is hoger en staat alleen
  - De haag, want die is breder en bestaat uit verschillende struiken
  - Ze praten door elkaar, het is een echte kakofonie
- Welke taal spreken ze?
  - plantentaal, want wij verstaan die taal niet
  - Frans, Nederlands, Engels, Arabisch of Javaans, zoals echte Brusselaars
  - geen taal, want planten spreken niet
- Luister nu heel aandachtig naar de tuin. Welke geluiden maakt hij?

☐ het getjilp van vogels	☐ het geruis van de wind
☐ het gepraat van de bezoekers	☐ het gegil van kinderen
☐ het geklater van water	☐ .....
- Vandaag hoor je ook de stad praten. Wat hoor je?

☐ auto's	☐ vliegtuigen	☐ sirenes
☐ constructiewerken	☐	
- En je hoofd? Wat hoor je in je eigen hoofd?

4 DE REIZEN VAN ERASMUS

- Zoek naar deze twee details. Gevonden?
- De perken zijn in de vorm van een blad, maar van welke boom?

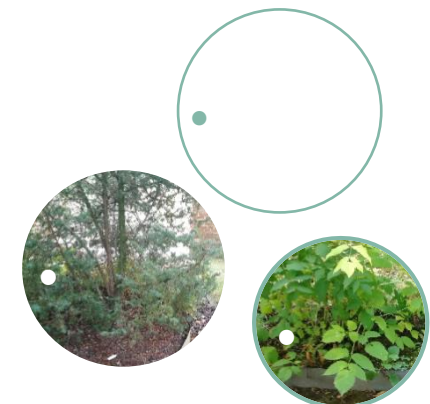
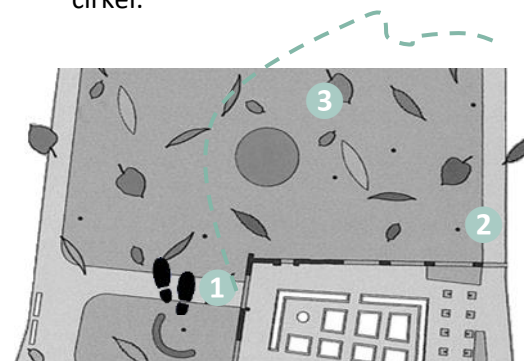

- de beukenhaag
- de linde
- de kastanje
- de wilg

- Hoe zijn al deze perken in de tuin geplaatst?
  - op een rij
  - in een cirkel
  - verspreid, zoals de bladeren van de bomen vallen

In deze perkjes vind je planten afkomstig uit de streken waar Erasmus is geweest.

- Op het plan ben je in de Nederlanden in een heidelandschap ( ). Verbind het perk in de vorm van een lindeblad **1** met de planten die erin staan.
- Ga verder naar Londen. Dat is perk **2**. Teken een plant uit dit perk in de lege cirkel.

5 TRANEN VAN DE HEMEL

1) Zoek dit detail. De kunstenaar noemt deze waterplassen 'tranen van de hemel'.

- Als deze tranen uit de hemel komen, weent hij dan? En waarom?
  - Het zijn tranen van geluk, omdat de wereld zo grappig is ...
  - Het zijn tranen van verdriet, omdat mensen elkaar zoveel pijn doen ...
  - Het zijn zowel tranen van geluk als van verdriet, omdat het leven nu eenmaal zo in elkaar steekt...
  - Het zijn tranen als regendruppels, omdat het in België veel regent ...

- Wat wordt er weerspiegeld in de tranen?

.....
.....

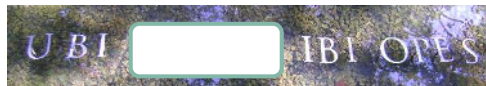
2) Kijk nog wat beter naar de tranen. Er lijken woorden op te drijven.

- In welke taal?
  - Frans
  - Nederlands
  - Latijn
  - Arabisch
  - Mandarijn

Het zijn spreuken, korte zinnen die je doen nadenken.

3) Zoek naar de twee onderstaande spreuken.

- Vul de woorden in die ontbreken, verbind ze daarna met hun vertaling.

Sterren aan de hemel toevoegen ●

Wat mooi is kost moeite ●

Daar waar vrienden zijn, daar is rijkdom ●

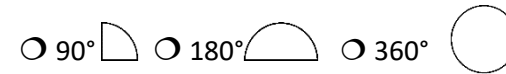
Haast je langzaam ●

6 DE LEVENSVULKAAN

- Zoek onderstaand detail. Waar bevindt het zich?
  - in het centrum van de tuin
  - aan de rand van de tuin
  - hoger dan de rest van de tuin
  - lager dan de rest van de tuin

- Vandaaruit heb je een zicht van hoeveel graden?...

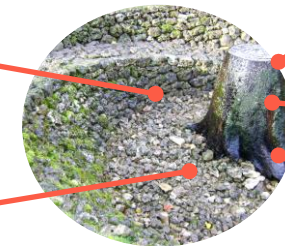
- Vervolledig onderstaande zinnetjes om de 'levensvulkaan' te beschrijven.

Deze holle plek doet denken aan...

- een berg
- een vulkaankrater

De bodem is bedekt met ...

- natuurstenen
- bakstenen
- hout

Op de bodem vind je...

- een tak
- een boomstronk

Hierover loopt...

- water
- lava

Hierop groeit...

- een bloem
- mos

- Over de boomstronk stroomt voortdurend water. Er groeit ondertussen ook mos op. Wat denk je dat er zal gebeuren?

- Het water zal heel de put vullen, zodat de boomstronk onzichtbaar wordt.
- Het mos zal de boomstronk overwoekeren en de boomstronk zal vergaan.

7 SPOREN UIT HET VERLEDEN

Zoek naar dit architecturaal element in steen. Het staat tegen de muur, vlakbij de tuin der zieken.

- Welke vorm heeft het?
  - rond, massief, zwaar en vol
  - puntig, fijn, licht en opengewerkt
- Bekijk de twee foto's hieronder. Kruis het gebouw aan waarop je dit element zou kunnen terugvinden.

een Griekse tempel

een gotische kerk

- Kruis op het gebouw ook de plaats aan, waar je het zou kunnen terugvinden.
- Op welk gebouw hier vlakbij is de steen op dezelfde manier bewerkt?
Tip: kijk omhoog.
- het Erasmushuis   de Sint-Pieter-en-Sint-Guidokerk   het begijnhof

AAN JOU OM TOT EEN CONCLUSIE TE KOMEN

Verbind Erasmus met al de woorden die volgens jou goed bij hem passen.

